

แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตร สำหรับเด็ก "คอมซอร์ฟาร์ม"

by Suan Dusit

แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรสำหรับเด็ก
“หอมขจรฟาร์ม”
by Suan Dusit

HOMKHAJORN
by Suan Dusit

แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรสำหรับเด็ก “หอมขจรฟาร์ม” by Suan Dusit

พิมพ์ครั้งที่ 1   2564
ISBN   978-616-286-025-6
ISBN (e-book)   978-616-286-026-3

ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่   สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต 295 ถนนนครราชสีมา
แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์: 0-2244-5280-4
โทรสาร: 0-2668-7460
Website: <http://research.dusit.ac.th>

QR Code ที่สามารถเข้าถึง
Facebook ของหอมขจรฟาร์ม

คำนิยม

หนังสือ แหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรสำหรับเด็ก “หอมขจรฟาร์ม” by Suan Dusit เล่มนี้ เกิดขึ้นจากการถอดบทเรียนที่เกิดจากการบูรณาการความร่วมมือของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศและหอมขจรฟาร์มในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางการเกษตรโดยใช้หอมขจรฟาร์มเป็นฐานให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ โครงการละออพลัส ภายหลังจากสิ้นสุดกระบวนการจัดกิจกรรมจึงได้ดำเนินการ ถอดบทเรียนโดยนำองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานมาพิจารณาทบทวนถึงผลที่ได้จากการดำเนินงาน ความสำเร็จหรือสิ่งที่ดำเนินการได้ดี ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาหรือต่อยอดการดำเนินการ เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำเป็นรูปเล่มขึ้น

ขอขอบคุณโรงเรียนสาธิตละอออุทิศและหอมขจรฟาร์มที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และดำเนินการถอดบทเรียนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจริงจนเกิดหนังสือเล่มนี้ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินโครงการในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อสร้างสรรค์สังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

HOMKHAJORN
by Suan Dusit

คำนำ

กิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กสามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง ทำให้การเรียนรู้มีความหมายและมีคุณค่าต่อตัวเด็ก ช่วยให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษา ในหมวดที่ 4 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุด ดังนั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการจัดการเรียนรู้ควรจะสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเวลาและทุกสถานที่

เมื่อกล่าวถึงการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่แล้ว พบว่ามีอยู่มากมายหลายรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์วิทยาศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ หรือสวนสัตว์ ดังนั้น ในการเลือกแหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียนสำหรับผู้เรียน ครูผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ความสอดคล้องตามรายวิชาหรือหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน งบประมาณ การเดินทาง ความพร้อมในด้านสถานที่และบุคลากรในการจัดกิจกรรม ตลอดจนความสามารถในการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและตอบโจทย์ความต้องการในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วน เป็นต้น

หอมขจรฟาร์ม จัดเป็นแหล่งการเรียนรู้นอกสถานที่อีกรูปแบบหนึ่งที่มีศักยภาพสูงในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เนื่องจากมีความหลากหลายของพืชพรรณและระบบนิเวศ จึงสามารถบูรณาการให้เข้ากับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาได้กว้างขวาง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสัมผัสประสบการณ์ตรงจากสิ่งที่อยู่โดยรอบ อีกทั้งยังช่วยปลูกฝังการเรียนรู้ในด้านการทำการเกษตร ซึ่งถือได้ว่าเป็นอาชีพที่เป็นรากเหง้าหลักของสังคมไทยและสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน

หอมขจรฟาร์ม เป็นแปลงสาธิตเกษตรปลอดภัยอัจฉริยะ ที่ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยและพัฒนา ตั้งอยู่ในพื้นที่มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี ก่อตั้งขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2561 โดยมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้และพัฒนาเชิงพื้นที่ด้านการเกษตรปลอดภัยอัจฉริยะโดยใช้งานวิจัยและนวัตกรรมเป็นฐาน กรอบการดำเนินงานของหอมขจรฟาร์มแบ่งออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ (1) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมส่งเสริมการผลิตทางการเกษตร (2) การแปรรูปผลผลิตและวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร (3) การสร้างช่องทางการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัย (4) การสร้างตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าเกษตรปลอดภัย และ (5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนุรักษ์ทรัพยากรทางการเกษตรตามเอกลักษณ์พื้นที่

“โครงการละออสพลัส ทศนศึกษา ณ หอมขจรฟาร์ม” เป็นโครงการในความร่วมมือระหว่างโรงเรียนสาธิตละอออุทิศและหอมขจรฟาร์ม ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้นอกห้องเรียน โดยการสร้างประสบการณ์ให้กับเด็ก ๆ ผ่านกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติในพื้นที่ของหอมขจรฟาร์ม โดยมุ่งหวังให้เด็กสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดเพื่อใช้ในชีวิตรประจำวันได้ จากการทำเนิงานดังกล่าว สถาบันวิจัยและพัฒนาจึงได้จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการเกษตรสำหรับเด็ก “หอมขจรฟาร์ม” by Suan Dusit ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้หอมขจรฟาร์มเป็นฐานในโอกาสต่อไป

สถาบันวิจัยและพัฒนา

2563

สารบัญ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการจัดโครงการ	9
การจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ การปลูกผักสวนครัว	19
การจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้ การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น	25
การจัดกิจกรรมฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ ว่านหางจระเข้ด้วยการแยกหน่อ	33
ภาคผนวก	41

ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับการจัดโครงการ

ที่มาและความสำคัญ

“โครงการละออพลัสทัศนศึกษา ณ หอมขจรฟาร์ม” มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้นอกห้องเรียน ด้วยการเสริมสร้างประสบการณ์ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เน้นการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยมี “หอมขจรฟาร์ม” เป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมในครั้งนี้ถือเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงด้วยตนเอง ฝึกให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดใช้ในชีวิตประจำวันได้

กำหนดการจัดกิจกรรมโครงการละออพลัส ณ หอมขจรฟาร์ม มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี วันพฤหัสบดีที่ 8 ตุลาคม 2563 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เวลา 09.00 - 09.30 น.

นักเรียนจำนวน 132 คน รวมตัวบริเวณชั้น 1 อาคารจันทร์เจริญ
แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม (สีเขียว สีเหลือง และสีขาว) กลุ่มละ 43-45 คน
แจกป้ายชื่อและแฟ้มใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
ชี้แจงข้อมูลในการจัดกิจกรรม
นำนักเรียนไปทำกิจกรรม ณ แปลงหอมขจรฟาร์ม

เวลา 09.30 - 10.30 น.

กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor) ณ หอมขจรฟาร์ม
ตามกลุ่มสี แยกไปตามฐาน มีทั้งหมด 3 ฐานการเรียนรู้
ดังนี้

ฐานการเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว

(นักเรียนย้ายกล้าและปลูกผักซีและขึ้นฉ่าย)

ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชท้องถิ่น

(นักเรียนทำกิจกรรม Rally ตามล่าหาพืชท้องถิ่น)

ฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้โดยการ
แยกหน่อ

(นักเรียนทำกิจกรรมการแยกหน่อและปลูก
ว่านหางจระเข้)

เวลา 10.30 - 11.30 น.

กิจกรรมในร่ม (Indoor) ณ ห้องประชุมฮาลาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ
มีทั้งหมด 3 ฐานการเรียนรู้ ดังนี้

ฐานการเรียนรู้การจำแนกไม้ยืนต้นและไม่ล้มลุก

(นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกไม้ยืนต้นและไม่ล้มลุก)

ฐานการเรียนรู้การจำแนกองค์ประกอบของดอก

(นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกองค์ประกอบของดอกกุหลาบ)

ฐานการเรียนรู้การจำแนกผลไม้

(นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกผลไม้แบบต่าง ๆ)

เวลา 11.30 - 13.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับพืชที่เป็นไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก และการปลูกพืชในแปลงสาธิตเกษตร
2. เพื่อให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อมัดเล็ก
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถจำแนกความแตกต่างของไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุกได้
4. เพื่อให้นักเรียนสามารถแยกองค์ประกอบของดอกไม้และจำแนกชนิดของผลไม้จากรูปร่างรูปทรงได้

คณะกรรมการดำเนินงาน

การจัดกิจกรรมโครงการล่อพลัสทัศนศึกษา ณ หอมขจรฟาร์ม แบ่งคณะกรรมการดำเนินงานออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการบริหารการดำเนินงานโครงการ คณะกรรมการบริหารจัดการทั่วไป คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และคณะกรรมการถ่ายภาพการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. **คณะกรรมการบริหารการดำเนินงานโครงการ** ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการ
2. **คณะกรรมการบริหารจัดการทั่วไป** ทำหน้าที่ดำเนินการจัดทำเอกสารอนุมัติโครงการ เอกสารจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ จัดซื้อและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และประสานงานในภาพรวม
3. **คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้** ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่
  - 3.1 **กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor)** ในพื้นที่หอมขจรฟาร์ม โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องพืชที่เป็นไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ประกอบด้วย 3 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุ์พืชท้องถิ่น และฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้โดยการแยกหน่อ
  - 3.2 **กิจกรรมในร่ม (Indoor)** ณ ห้องประชุมฮาลาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การจำแนกไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ฐานการเรียนรู้การจำแนกองค์ประกอบของดอกไม้ และฐานการเรียนรู้การจำแนกผลไม้

4. คณะกรรมการถ่ายภาพการจัดกิจกรรม ทำหน้าที่ติดตามถ่ายภาพนักเรียนทุกคนในขณะทำกิจกรรม ควบคุมการเปลี่ยนฐาน ตรวจสอบควบคุมคุณภาพของภาพถ่ายให้สวยงามและครบถ้วนทุกคน จัดแต่งภาพ พร้อมจัดทำเป็นของที่ระลึกในรูปแบบหอมขจรฟาร์ม ดังรายละเอียดในภาคผนวก

1. สถานที่จัดกิจกรรม

1. กิจกรรมกลางแจ้ง ณ หอมขจรฟาร์ม จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ การปลูกผักสวนครัว ฐานการเรียนรู้ การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น และ ฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ ว่านทางจระเข้โดยการแยกหน่อ
2. กิจกรรมในร่ม ณ ห้องประชุมฮาลาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้ การจำแนกไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ฐานการเรียนรู้การจำแนกองค์ประกอบของ ดอก และฐานการเรียนรู้การจำแนกผลไม้

2. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมกลางแจ้ง จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ระยะเวลาฐานละ 15-20 นาที
2. กิจกรรมในร่ม จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ใช้เวลาระยะเวลาฐานละ 15-20 นาที

บุคลากรและการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมกลางแจ้ง แต่ละฐานประกอบด้วย วิทยากรหลักและทีมผู้ช่วยวิทยากร จำนวน 3-4 คน
2. กิจกรรมในร่ม แต่ละฐานประกอบด้วย วิทยากรหลักและทีมผู้ช่วยวิทยากร จำนวน 3-4 คน
3. ในแต่ละฐานการเรียนรู้มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม รอบละประมาณ 43-45 คน โดยแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ ประมาณ 10-12 คน และให้ผู้ช่วยวิทยากร ประจำกลุ่มคอยให้คำแนะนำขณะทำกิจกรรม

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

- นักเรียนจำนวน 3 กลุ่ม
1. กลุ่มสีเขียว
  2. กลุ่มสีเหลือง
  3. กลุ่มสีขาว

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ โครงการละออพลัส จำนวน 132 คน

สรุปข้อมูลการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมโครงการละออพลัสทัศนศึกษา แบ่งออกเป็นกิจกรรม ณ หอมขจรฟาร์ม จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมในร่ม ณ ห้องประชุม ฮาตาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ จำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผลที่ได้จากการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

1. ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ เข้าร่วมกิจกรรมกลางแจ้งทั้งจำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ และกิจกรรมให้ความรู้ในร่มจำนวน 3 ฐานการเรียนรู้ ได้อย่างครบถ้วน
2. ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตละอออุทิศ มีความรู้ความเข้าใจสามารถปลูกผัก ขยายพันธุ์ว่าน ทางจรเข้ จำแนกประเภทไม้ท้องถิ่นหายาก ไม้ยืนต้นและไม่ล้มลุก จำแนกองค์ประกอบของดอกและผล ได้รับการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวร่างกายอย่างสนุกสนาน และได้รับประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้เกี่ยวกับพืช

สิ่งที่ดำเนินการได้ดีจากการจัดกิจกรรมในฐานการเรียนรู้

1. มีการวางแผนการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ในฟาร์มหอมขจรได้อย่างเหมาะสม ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำในการเพาะเมล็ด ปลูกพืช ขยายพันธุ์พืช ไปจนถึง กลางน้ำในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปผลผลิตในแปลง ตลอดจนการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืชซึ่งจัดเป็นกระบวนการปลายน้ำ
2. สร้างองค์ความรู้ให้กับนักเรียนโดยเชื่อมโยงจากสถานที่ปลูกจริงและ ประสบการณ์ตรงจากฟาร์มหอมขจร
3. มีการแบ่งหน้าที่ให้กับผู้ดำเนินกิจกรรมอย่างเหมาะสมในการจัดเตรียมงาน ในส่วนงานต่าง ๆ ตั้งแต่การอนุมัติโครงการ การจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ การจัดหาวัสดุ

อุปกรณ์ และมีการประสานงาน เพื่อทำความเข้าใจที่ตรงกันทุกส่วนตลอดทั้งโครงการ

4. มีการบริหารจัดการการดำเนินงานกิจกรรมเป็นอย่างดี แม้จะพบเหตุการณ์ที่ไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ คือ ฝนตกลงมาก่อนกิจกรรมกลางแจ้งจะแล้วเสร็จ

5. สามารถเก็บภาพถ่ายให้เห็นถึงบรรยากาศหอมชรฟาร์มและการทำกิจกรรมของนักเรียนในโครงการได้อย่างครบถ้วน สวยงาม

6. สามารถเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรมได้ครบถ้วน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. มีการวางแผนในการดำเนินงานล่วงหน้าโดยมีการประชุมร่วมกับที่ปรึกษา (ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา) เพื่อวางแผนในการจัดกิจกรรมในภาพรวมทั้งหมด และแบ่งทีมงานตามฐานการเรียนรู้ทั้งแผนหลักและแผนสำรองในกรณีที่มีฝนตก

2. มีการประชุมกลุ่มย่อย 2 รอบ เพื่อวางแผนในแต่ละฐานการเรียนรู้ และกลุ่มงานอื่น ๆ

3. มีการซักซ้อมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้และใบงานจริง ก่อนวันจัดกิจกรรม เพื่อให้เห็นความเรียบร้อยของทุกกิจกรรม

4. มีการมอบหมายหน้าที่หลักและหน้าที่รองอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของบุคลากรแต่ละคน เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผนที่วางไว้มากที่สุด

5. มีการเตรียมความพร้อมและลงสำรวจการจัดกิจกรรมในสภาพพื้นที่หน้างานจริง

6. ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยสวนดุสิต

7. มีการวางแผนการจัดการด้านงบประมาณอย่างรัดกุม

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงานของโครงการ ในภาพรวม

1. จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่มมีจำนวนมาก ทำให้ยากต่อการจัดกิจกรรม
และบริหารจัดการ
2. ป้ายรายชื่อนักเรียนสลับกัน เกิดความสับสนในการแจกป้ายชื่อเนื่องจาก
นักเรียนวิ่งสลับกลุ่มกันไปมา

3. ขณะจัดกิจกรรมกลางแจ้งเกิดฝนตกจึงทำให้กระทบต่อการจัดกิจกรรมกลางแจ้งและทางเดินระหว่างฐานกิจกรรมกับอาคารที่จัดกิจกรรมในร่ม
4. พื้นที่ในการทำกิจกรรมกลางแจ้งบางฐานการเรียนรู้ค่อนข้างจำกัด
5. กิจกรรมในร่ม มี 3 ฐานการเรียนรู้ ซึ่งนักเรียนให้ความสนใจน้อยกว่ากิจกรรมกลางแจ้ง
6. นักเรียนบางคนไม่ให้ความสนใจและไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม
7. มีการใช้งบประมาณมากกว่าที่ขออนุมัติโครงการไว้เล็กน้อย เนื่องจากมีการปรับกิจกรรมในร่มเพิ่มเติมอีก 2 ฐานการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินการโครงการในภาพรวม

1. ควรมีการแบ่งกลุ่มนักเรียนในปริมาณที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและสถานที่
2. ประสานงานเพื่อทำความเข้าใจกับครูประจำชั้นและครูพี่เลี้ยงที่ควบคุมนักเรียนในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน และช่วยกันดำเนินงานในส่วนนี้ให้เรียบร้อย
3. ปรับรูปแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ให้น่าสนใจมากขึ้น
4. เพิ่มเติมการประเมินความพึงพอใจในการจัดกิจกรรม
5. ปรับพื้นที่จัดกิจกรรมในบริเวณหอมชจรฟาร์มให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมและจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการดำเนินโครงการในภาพรวม

1. ควรมีการจัดชุดกิจกรรมไว้ให้หลากหลาย ทั้งกิจกรรมกลางแจ้งและกิจกรรมในร่ม และประยุกต์จำลองสถานการณ์เสมือนจริงในสภาพแปลงมาสาธิตได้ในร่มในฤดูมรสุม เพื่อความพร้อมในการจัดกิจกรรม
2. ควรมีการพัฒนาภาพถ่ายภาพในแต่ละจุดของแปลงเกษตร รวมถึงจุดเช็คอินบนสื่อออนไลน์ ที่เป็นเอกลักษณ์ของหอมขจรฟาร์ม เพื่อการประชาสัมพันธ์ที่น่าสนใจ

ฐานการเรียนรู้ การปลูกผักสวนครัว

1. รายละเอียดการจัดกิจกรรม

- 1.1 ชื่อฐาน การปลูกผักสวนครัว
- 1.2 วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก
- 1.3 วิธีดำเนินการ
  - 1.3.1 ผู้รับผิดชอบฐานการเรียนรู้
วิทยากรหลัก 1 คน ผู้ช่วยวิทยากร 4 คน
  - 1.3.2 กลุ่มเป้าหมาย
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มสี (สีเขียว สีเหลือง และสีขาว)
  - 1.3.3 วัสดุและอุปกรณ์
    - 1) สื่อการเรียนรู้ วงจรการเจริญเติบโตของผักคะน้า และต้นทานตะวัน
    - 2) เมล็ดพืช ได้แก่ ผักชี คะน้า กวางตุ้ง ทานตะวัน ถั่วฝักยาว
    - 3) กล้าผักชี จำนวน 2 ถาด ถาดละ 104 หลุม
    - 4) ต้นคะน้า กวางตุ้ง และผักชีที่โตเต็มที่ อย่างละ 3 กระถาง (กระถางขนาด 6 นิ้ว)
    - 5) ถุงมือยาง
  - 1.3.4 วิธีการดำเนินกิจกรรมในฐานการเรียนรู้
    - 1) ทำการแบ่งนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 43-45 คน
    - 2) แจกถุงมือยางให้นักเรียนที่เข้าฐานพืชผักสวนครัวทุกคน ก่อนเข้าแถวเป็นวงกลมล้อมรอบแปลงสาธิตขนาด 1.5 X 10 เมตร จำนวน 2 แปลง
    - 3) วิทยากรเป่านกหวีดเพื่อดึงความสนใจให้นักเรียนมองมาที่กลางวงกลม และเริ่มอธิบายความแตกต่างระหว่างไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ซึ่งพืชผักสวนครัวจัดเป็นไม้ล้มลุก
    - 4) วิทยากรนำวงจรชีวิตของไม้ล้มลุกที่เตรียมมา 2 ชนิด คือ คะน้าและทานตะวันให้นักเรียนดู พร้อมอธิบายการเตรียมเมล็ดก่อนลงปลูกและการเตรียมแปลงก่อนปลูก

5) ระหว่างที่วิทยากรอธิบาย ผู้ช่วยวิทยากรจะนำเมล็ดพืช ผักชี คื่นช่าย กวางตุ้ง ทานตะวัน และถั่วฝักยาว ใส่ภาชนะส่งเวียนให้นักเรียนได้สัมผัสทุกคน และมีต้นจริงมาให้นักเรียนได้สัมผัสพร้อมหักก้านและต้นให้ดูว่าไม่ล้มลุกหรือ ผักสวนครัวจะไม่มีเนื้อไม้และอายุสั้น

6) แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มให้อยู่รอบแปลงสาธิต 2 แปลง แปลงละประมาณ 20 คน จากนั้นให้ผู้ช่วยวิทยากรและครูพี่เลี้ยงช่วยกันแจก ต้นกล้าผักชี เพื่อปลูกลงในหลุมในแปลงที่ทางเจ้าหน้าที่เตรียมไว้ให้

7) เมื่อปลูกต้นกล้าเสร็จ แบ่งเด็กออกเป็นสองแถว แถวละ 20 คน เดินออกจากฐาน โดยก่อนออกจากฐาน ผู้ช่วยวิทยากรจะแจกเมล็ดผักสวนครัวแบบ รวมมิตรพร้อมวิธีการปลูกประกอบกับรูปภาพเพื่อให้เด็กนำไปทดลองปลูกต่อที่บ้าน

2. ความแตกต่างของวิธีการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ที่ดำเนินการจริงกับการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

มีการวางแผนการดำเนินงานโดยจะมีการบรรยายสรุปองค์ความรู้ก่อนให้นักเรียนการลงมือปฏิบัติ แต่ในสภาพหน้างานจริงจะเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและค่อย ๆ อธิบายตามไปด้วย การอธิบายหรือสรุปองค์ความรู้ก่อนลงมือปฏิบัติจริงนั้นดำเนินการได้ยาก เนื่องจากนักเรียนกำลังให้ความสนใจไปกับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นเมล็ด ต้นกล้า ต้นผักที่โตเต็มที่ และแปลงสาธิต จึงจำเป็นต้องให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและอธิบายไปพร้อมกัน

3. ผลที่ได้จากการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.1 ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน สามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างไม้ล้มลุกและไม้ยืนต้นได้

3.2 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เกิดการเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุกจากการลงมือปฏิบัติและได้สัมผัสจริง ช่วยพัฒนาสมองควบคู่กับการได้รับความสนุกสนานและผ่อนคลายจากการได้เรียนรู้ในห้องเรียน

4. สิ่งที่ทำเนิการได้ดีจากการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน ได้สัมผัสสวนต่าง ๆ ของ ผักสวนครัว เช่น เมล็ด ต้นกล้า และต้นที่เจริญเติบโตเต็มที่จริง พร้อมลงมือปลูกจริง ในหอมขจรฟาร์ม และสามารถบอกได้ว่าผักสวนครัวแต่ละชนิดจัดเป็นไม้ล้มลุก

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

5.1 สื่อการเรียนรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ ด้วยการให้นักเรียนได้ลงมือสัมผัสของจริง ทั้งเมล็ด ต้นกล้า และต้นที่โตเต็มที่ของผักสวนครัว และลงมือปฏิบัติจริงในการปลูกต้นกล้า พร้อมแจกเมล็ดพืชให้นักเรียนนำไปปลูกที่บ้าน ซึ่งนักเรียนสามารถนำไปปลูกเพื่อให้เป็นของขวัญแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองได้

5.2 ครูที่เลี้ยงและการใช้นกหวีด เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น และกำลังซุกซนมาก การใช้นกหวีดสามารถนำมาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนที่กำลังคุยและเล่นกับเพื่อน ๆ ให้สนใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ เด็กวัยนี้จะสนิทสนมและเชื่อฟังครูที่เลี้ยงมาก การดูแลของครูที่เลี้ยงที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถช่วยควบคุมนักเรียนให้การดำเนินงานในฐานะการเรียนรู้ผ่านไปได้ด้วยดี

5.3 เจ้าหน้าที่ประจำฐาน มีหน้าที่คอยแจกวัสดุอุปกรณ์ ช่วยเหลือนักเรียนในการใส่ถุงมือ แจกต้นกล้า แจกเมล็ดพืช คอยดูแลนักเรียนให้อยู่ในฐานและเส้นทางที่กำหนดไว้ รวมทั้ง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในขณะที่ทำกิจกรรมการเรียนรู้ เนื่องจากจำนวนนักเรียนที่มีจำนวนมากและการจัดกิจกรรมนอกสถานที่มีความจำเป็นต้องดูแลและคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนทุกคน

6. ปัญหา/อุปสรรคที่เกิกระหว่างดำเนินการ

6.1 นักเรียนอยู่ในวัยที่ซุกซนทำให้ควบคุมได้ยาก มีความสนใจการฟังค่อนข้างน้อย แต่สนใจกับแปลงสาธิต เมล็ดผัก และต้นกล้าเป็นอย่างมาก บางคนลงมือปฏิบัติก่อนที่วิทยากรจะอธิบาย และหยิบดินทรายปาเล่นกัน

6.2 สภาพภูมิอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยส่งผลให้วิทยากรต้องแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้นักเรียนกลุ่มสุดท้ายสามารถทำกิจกรรมการเรียนรู้นอกสถานที่ ได้ทันเวลา ก่อนที่ฝนจะตกหนัก เพื่อไปดำเนินกิจกรรมในร่มต่อ ณ ห้องประชุมฮาลาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ

7. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินการ

ควรลดใบงานสำหรับนักเรียนลง เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อปลูกจิตสำนึก และช่วยให้นักเรียนสามารถจดจำในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้ดีกว่าการอ่านหรือท่องจำ เนื่องจากในสภาพพื้นที่จริงไม่เหมาะกับการถือเอกสารหรือใบงาน โดยใบงานนั้นทำให้ความคล่องตัวในการทำกิจกรรมในพื้นที่จัดกิจกรรมในแปลงลดลง ทั้งนี้หากต้องการใช้ใบงานควรดำเนินการหลังจากจบกิจกรรมในแปลงและเข้ามาในอาคารแล้ว

8. ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการเนิการในครั้งต่อไป

ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและลดจำนวนนักเรียนในการเข้าฐานลงเหลือกลุ่มละไม่เกิน 20-30 คน และเพิ่มครูพี่เลี้ยง เช่น ครู 1 คน ต่อเด็ก 5-6 คน เพราะจำนวนครูที่น้อยทำให้ควบคุมนักเรียนได้ยาก การลดจำนวนนักเรียนในการเข้าฐานลงและการเพิ่มจำนวนครูพี่เลี้ยงจะช่วยให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่อฐานไม่มากและควบคุมได้ง่ายขึ้น

ฐานการเรียนรู้
การอนุรักษ์พันธุกรรม
พืชท้องถิ่น

1. รายละเอียดการจัดกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

1.1 ชื่อฐาน การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและจำแนกชนิดไม้ยืนต้นซึ่งเป็นไม้ผลหายากในจังหวัดสุพรรณบุรีได้

1.2.2 เพื่อให้นักเรียนสามารถเทียบเคียงภาพต้นไม้และส่วนประกอบต่าง ๆ กับต้นไม้จริงในแปลง อพ.สธ. ได้

1.2.3 เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและพัฒนากล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กจากการเข้าร่วมกิจกรรม

1.3 วิธีการดำเนินงาน

1.3.1 ผู้รับผิดชอบฐานการเรียนรู้

วิทยากรหลัก 1 คน ผู้ช่วยวิทยากร 4 คน

1.3.2 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่มสี (สีเขียว สีเหลือง และสีขาว)

1.3.3 วัสดุและอุปกรณ์

1) ป้ายบอร์ดให้ความรู้เรื่องต้นไม้หายากในแปลง อพ.สธ. จำนวน 9 ต้น

2) ชองปริศนาที่บรรจุภาพต้นไม้หายากในแปลง อพ.สธ. ประกอบด้วย ต้นไม้ ดอก ผล สำหรับต้นไม้ 9 ต้น

3) สติกเกอร์ผลของต้นไม้

4) ใบงานแผนที่ต้นไม้ภายในแปลง อพ.สธ.

5) ไม้ไผ่ติดสีสำหรับจับสลากแบ่งกลุ่มนักเรียน

1.3.4 วิธีการดำเนินกิจกรรมในฐานการเรียนรู้

1) เมื่อเข้าสู่ฐาน วิทยากรกล่าวต้อนรับนักเรียน ชี้แจงชื่อฐานและกิจกรรมที่จะทำเบื้องต้น พร้อมทั้งบรรยายข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับไม้ยืนต้นที่เป็นต้นไม้หายากในจังหวัดสุพรรณบุรี และความเป็นมาของโครงการ อพ.สธ.

2) วิทยากรอธิบายรายละเอียดของกิจกรรมในฐาน คือ กิจกรรมตามล่าหาต้นไม้หายากในแปลง อพ.สธ. ดังนั้น กิจกรรมนี้จะแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม

เพื่อให้นักเรียนตามหาต้นไม้หายากในแปลง อพ.สธ. โดยใช้รูปภาพเป็นคำใบ้ที่อยู่ในของปริศนา เมื่อหาเจอแล้วให้นำสติ๊กเกอร์ของต้นไม้ที่กลุ่มตนเองได้รับแปะลงในใบงานให้ตรงตามตำแหน่งที่ต้นไม้ชนิดนั้นอยู่ในแผนที่

3) เมื่ออธิบายวิธีการดำเนินกิจกรรมเรียบร้อยแล้ว วิทยากรจะทำการแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีการจับสลากไม้อัดติม จากนั้นจะให้นักเรียนเข้าแถวเป็นสี่

4) วิทยากรแจกใบงานแผนที่ต้นไม้ในแปลง และของปริศนาภาพต้นไม้ให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่ม

5) นักเรียนแต่ละกลุ่มแยกย้ายกันไปตามหาต้นไม้ตามคำใบ้ที่ตนเองได้รับ โดยมีผู้ช่วยวิทยากรประจำกลุ่มคอยให้คำแนะนำ

6) เมื่อตามหาต้นไม้เรียบร้อยแล้ว แต่ละกลุ่มกลับมาเข้าแถวประจำที่ หลังจากนั้นวิทยากรและนักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน

2. ความแตกต่างของวิธีการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ที่ดำเนินการจริงกับการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

ความแตกต่างของการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการจริงจะแตกต่างจากที่วางแผนไว้เนื่องจากปัญหาเรื่องสภาพพื้นที่ในแปลงที่ค่อนข้างแฉะ ทำให้นักเรียนไม่สามารถลงไปทำกิจกรรมที่บริเวณต้นไม้จริงได้ ทางผู้จัดกิจกรรมได้ทำการปรับวิธีการโดยใช้ป้ายบอร์ดรูปภาพต้นไม้แต่ละชนิดที่จัดเตรียมมาไปตั้งไว้บริเวณพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับต้นนั้น ๆ แทน โดยเมื่อนักเรียนเข้ามาทำกิจกรรม วิทยากรและผู้ช่วยวิทยากรก็จะทำหน้าที่อธิบายพร้อมทั้งชี้จุดของต้นไม้จริงในแปลงให้นักเรียนดูแทนการเดินเข้าไปสัมผัส วิธีดังกล่าวก็จะช่วยให้นักเรียนตามหาต้นไม้เจอ เห็นต้นไม้จริง และได้ความรู้เกี่ยวกับไม้ยืนต้นจากการอธิบายเสริมของวิทยากรแทน

3. ผลที่ได้จากการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.1 ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

นักเรียนสามารถเทียบเคียงภาพต้นไม้และส่วนประกอบต่าง ๆ กับต้นไม้จริงในแปลง อพ.สธ. ได้อย่างน้อย 1 ต้น

3.2 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

3.2.1 นักเรียนสามารถบอกชื่อและระบุตำแหน่งของต้นไม้หายากในแปลง อพ.สธ. ได้

3.2.2 นักเรียนสามารถเดินตามหาต้นไม้ตามที่กำหนดให้พร้อมทั้งแปะสติ๊กเกอร์ลงในใบงานได้ถูกต้อง

4. สิ่งที่ได้ดำเนินการได้จากการจัดกิจกรรม ในฐานะการเรียนรู้แปลงอพ.สธ.

ผลสำเร็จของกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ อพ.สธ. คือ การที่นักเรียนสามารถเทียบเคียงรูปภาพที่กำหนดให้กับต้นไม้จริง/ป้ายให้ความรู้ได้โดยใช้เวลาไม่นาน เนื่องจากมีการเตรียมการในการเลือกรูปภาพ การจัดทำป้ายบอร์ดให้ความรู้และการอธิบายกิจกรรมที่ชัดเจน

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

5.1 การจัดทำและเลือกรูปภาพที่เห็นชัดเจน แสดงถึงต้นไม้ในสภาพจริง ทำให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบรูปภาพในโจทย์กับต้นไม้จริงในแปลงได้ง่าย

5.2 การอธิบายกระบวนการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน มีการให้ตัวอย่างประกอบการอธิบาย เช่น นักเรียนต้องดูรูปภาพจากของปริศนา ผู้บรรยายก็จะสาธิตการหยิบรูปภาพออกจากซองให้นักเรียนดูก่อน การอธิบายที่ชัดเจนจะทำให้เกิดความเข้าใจในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะกับนักเรียนในระดับชั้นเด็กเล็ก

5.3 การแบ่งงานและการประสานงานกันภายในในกลุ่มของผู้จัดกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมที่ทำค่อนข้างใช้อุปกรณ์และมีขั้นตอนการดำเนินงานค่อนข้างมาก การดำเนินงานที่ราบรื่นส่วนหนึ่งมาจากการแบ่งงานกันในกลุ่ม การมอบหมายหน้าที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล

6. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

6.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการทำงาน คือ ความวุ่นวายในระหว่างการทำกิจกรรม เนื่องจากมีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมในฐานแต่ละครั้งเป็นจำนวนมาก ประมาณ 43-45 คน จึงทำให้ยากต่อการควบคุมจนอาจเกิดความวุ่นวายขึ้นในระหว่างทำกิจกรรม เช่น นักเรียนบางส่วนไม่ฟังเวลาอธิบายกิจกรรม หรือในระหว่างทำกิจกรรมนักเรียนบางส่วนเดินไม่เป็นกลุ่ม วิ่งไปมา เป็นต้น

6.2 ความไม่สะดวกในเรื่องของพื้นที่ เนื่องจากในวันที่มีการจัดกิจกรรมมีฝนตก พื้นที่แปลงและ ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสได้ลงไปแปลงเพื่อสัมผัสกับต้นไม้จริงได้

7. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินการ

หลังจากเกิดปัญหาเรื่องความวุ่นวายขึ้นในระหว่างทำกิจกรรม วิทยากรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดยการให้ผู้ช่วยวิทยากรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในแต่ละกลุ่มย่อยเพื่อนำนักเรียนแต่ละกลุ่มเดินตามหาต้นไม้ ผู้ช่วยวิทยากรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงประจำกลุ่มจะทำให้นักเรียนเดินไปทำกิจกรรมพร้อมกันเป็นกลุ่ม ลดความวุ่นวาย การวิ่งไปมาลงได้

การเตรียมความพร้อมกับสถานการณ์ ทางกลุ่มผู้จัดกิจกรรมมีการเตรียมความพร้อมเรื่องสื่อ ป้ายบอร์ดให้ความรู้สำหรับต้นไม้แต่ละต้นแทนการลงแปลงสำหรับกรณีในพื้นที่แปลงไม่สะดวกในการทำกิจกรรม

8. ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการดำเนินการในครั้งต่อไป

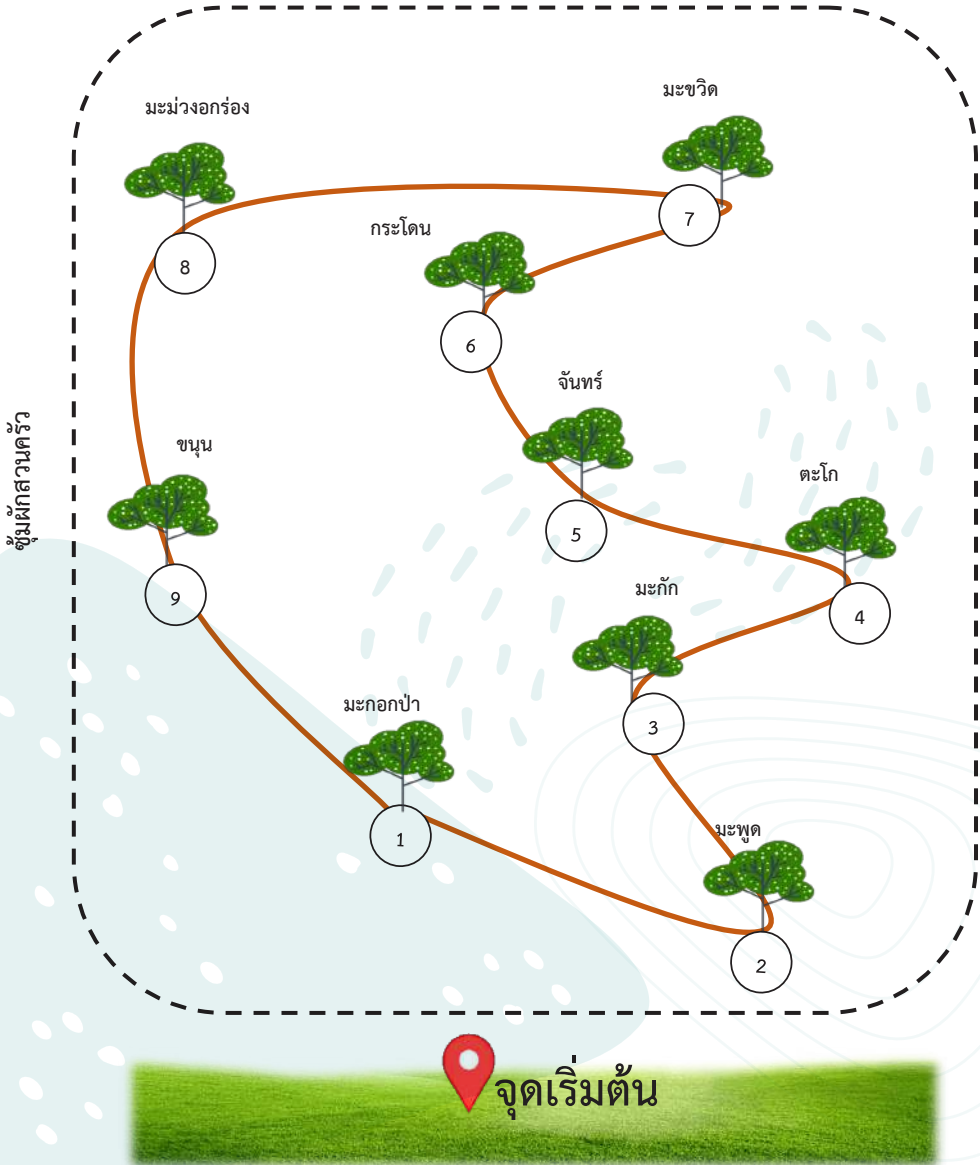
การจัดกิจกรรมครั้งนี้มีความยากลำบากในเรื่องของสถานที่ คือ การที่พื้นที่แปลงยังจัดไม่เรียบร้อย พื้นดินแฉะเนื่องจากฝนตก ทำให้นักเรียนไม่สามารถเดินไปหาต้นไม้ในบริเวณต้นจริงได้ ดังนั้น การจัดกิจกรรมในรูปแบบนี้ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ควรมีการเตรียมแปลงให้มีความเหมาะสม เพื่อที่จะให้นักเรียนได้เดินไปดูใกล้ ๆ ต้นไม้จริงได้

นอกจากนี้ กิจกรรมการตามหาต้นไม้ครั้งนี้กำหนดให้นักเรียนตามหากันเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 1 ต้น ทำให้ใช้เวลาค่อนข้างเร็วในการทำกิจกรรม ถ้ามีโอกาสครั้งต่อไปอาจจะเพิ่มจำนวนต้นไม้ให้มากขึ้น เพื่อที่นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ต้นไม้หลายชนิด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเวลาและจำนวนของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น : Rally ตามล่าหาพืชท้องถิ่น

ชื่อ .....

ฐานการเรียนรู้
การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้
ด้วยการแยกหน่อ

1. รายละเอียดการจัดกิจกรรมตามฐานการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้

1.1 ชื่อฐาน การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้ด้วยการแยกหน่อ

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้ นักเรียนทราบความสำคัญและประโยชน์ของ
ว่านหางจระเข้

1.2.2 เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้โดยการ
แยกหน่อ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างน้อย 2 คนต่อ 1 หน่อ

1.2.3 เพื่อให้ นักเรียนมีความสามัคคีและสามารถทำงานเป็นทีมได้

1.3 วิธีดำเนินการ

1.3.1 ผู้รับผิดชอบฐานการเรียนรู้

วิทยากรหลัก 1 คน ผู้ช่วยวิทยากร 3 คน

1.3.2 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 132 คน แบ่งเป็น

3 กลุ่มสี (สีเขียว สีเหลือง และสีขาว)

1.3.3 วัสดุและอุปกรณ์

1) หน่อว่านหางจระเข้ ยาว 4-6 นิ้ว จำนวน 80 หน่อ

2) ดินปลูก

3) กระถางพลาสติก ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 4 นิ้ว จำนวน

80 กระถาง

4) ช้อนปลูก จำนวน 4 อัน

5) ถังมือพลาสติก จำนวน 132 คู่

6) บัวรดน้ำ จำนวน 4 อัน

7) ผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ สกัดจากว่านหางจระเข้

ขนาด 10 มล. จำนวน 132 หลอด

1.3.4 วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้
โดยการแยกหน่อ)

1) การเตรียมดิน นำดินมา 3 ส่วน ก่อนนำดินมาผสมต้อง
ย่อยดินเป็นก้อนเล็กที่สุดเสียก่อน ผสมใบไม้แห้งที่ย่อยเป็นชิ้นเล็ก ๆ 2 ส่วน
ผสมปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยอินทรีย์ 1 ส่วน ผสมทราย 0.5 ส่วน คลุกเคล้าให้เข้ากัน

2) การเตรียมหน่อว่านทางจระเข้ โดยแยกหน่อที่บริเวณโคนต้นเม่อออกมา หน่อที่จะนำไปขยายพันธุ์จะต้องมีขนาดโต มีใบ 5 ใบ หรือ 6 ใบ ความยาวหน่อประมาณ 6-8 นิ้ว

3) วิทยากรอธิบายความสำคัญและการนำว่านทางจระเข้ไปใช้ประโยชน์ รวมถึงวิธีการแยกหน่อและปลูกว่านทางจระเข้

4) นักเรียนทุกคนสวมถุงมือพลาสติก ช่วยกันตักดินใส่กระถาง แล้วใช้มือขุดดินให้เป็นหลุมไม่ต้องลึกมากนัก เนื่องจากว่านทางจระเข้มีระบบรากสั้น ๆ เท่านั้น

5) นักเรียนรับหน่อว่านทางจระเข้จากวิทยากร 2 คนต่อ 1 หน่อต่อ 1 กระถาง แล้วช่วยกันปลูกหน่อว่านทางจระเข้ลงในกระถางที่เตรียมไว้ กลบดินบาง ๆ เสมอโคนต้น แล้วกลบอีกชั้นให้แน่นพออยู่ตัว การลงดินอย่าลงลึกไปหรือตื้นไป คือ อย่าลึกจนเวลาลดน้ำดินไปกลบยอดได้ หรืออย่าตื้นจนต้นโยกเวลารดน้ำ

6) รดน้ำด้วยบัวรดน้ำในปริมาณพอดี ๆ ระวังอย่าให้แฉะเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่า เนื่องจากว่านทางจระเข้เป็นพืชที่ไม่ค่อยชอบน้ำมาก

7) เมื่อเสร็จกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมแจกผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือจากว่านทางจระเข้ให้กับนักเรียนทุกคน คนละ 1 ชิ้น

2. ความแตกต่างของวิธีการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ที่ดำเนินการจริงกับการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

จากการดำเนินงานในฐานะกิจกรรมการขยายพันธุ์ว่านทางจระเข้โดยการแยกหน่อพบข้อแตกต่างของวิธีการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ที่ดำเนินการจริงกับการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้ตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า ดังนี้

2.1 ในการทำกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้แต่ละรอบ มีการวางแผนและกำหนดการใช้เวลา 20 นาที แต่เมื่อได้ดำเนินงานในฐานะกิจกรรมจริง ต้องปรับเวลาให้น้อยลง คือ ประมาณ 15-20 นาที เนื่องจากขณะทำกิจกรรมเกิดฝนตก จึงต้องเร่งทำกิจกรรมให้เสร็จเร็วขึ้น จึงไม่เป็นไปตามที่วางแผนไว้

2.2 ผู้จัดกิจกรรมวางแผนการดำเนินกิจกรรมในฐานการเรียนรู้ไว้โดยแบ่งนักเรียน 45 คน ออกเป็นกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม กลุ่มละ 11-12 คน และจัดให้มีวิทยากร 4 คน ประจำแต่ละกลุ่ม เพื่อสะดวกต่อการดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง แต่เมื่อได้ดำเนินงานในฐานกิจกรรมจริง คณะผู้ดำเนินกิจกรรมพิจารณาพื้นที่จัดกิจกรรมร่วมกับจำนวนนักเรียนเห็นว่าสามารถรวมนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่เพียงกลุ่มเดียวได้ จึงปรับรูปแบบการทำกิจกรรมใหม่ โดยรวมกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มเดียว มีวิทยากร 1 คน เป็นผู้อธิบายให้ความรู้ สาธิตวิธีแยกหน่อและปลุกวุ้นหน่อทางจระเข้ และมีผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม 3 คน ยืนห่างกันเป็นระยะใกล้ชิดกับนักเรียน เพื่อคอยให้ความช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนในการทำกิจกรรม และสามารถดำเนินกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

3. ผลที่ได้จากการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.1 ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

3.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่แจ้งรายชื่อจะเข้าร่วมกิจกรรม มีจำนวน 135 คน ในวันจัดกิจกรรมเข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด 132 คน

3.1.2 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 132 คน ร่วมกันปลุกหน่อวุ้นหน่อทางจระเข้ได้จำนวน 66 กระจ่าง (นักเรียน 2 คนต่อวุ้นหน่อทางจระเข้ 1 หน่อต่อ 1 กระจ่าง)

3.2 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

3.2.1 จากการสังเกตของผู้ดำเนินกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจทำกิจกรรมเป็นอย่างดี

3.2.2 นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวุ้นหน่อทางจระเข้ สังเกตได้จากการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามจากวิทยากรได้

3.2.3 นักเรียนสามารถปลุกหน่อวุ้นหน่อทางจระเข้ได้ด้วยตนเอง และสามารถทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี

3.2.4 นักเรียนรู้คุณค่าและความสำคัญของวุ้นหน่อทางจระเข้โดยเห็นจากตัวอย่างผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือที่ได้จากวุ้นหน่อทางจระเข้ว่าสามารถนำวุ้นหน่อทางจระเข้ไปแปรรูปเพื่อผลิตเป็นของใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สิ่งที่ต้องดำเนินการได้จากการจัดกิจกรรมในฐานะการเรียนรู้

4.1 การเลือกบริเวณจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นบริเวณที่อยู่ใกล้แปลงว่านทางจรเข้ นักเรียนสามารถมองเห็นต้นว่านทางจรเข้ที่ปลูกอยู่ในแปลงระหว่างทำกิจกรรม

4.2 มีการเตรียมสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ประกอบด้วย ต้นว่านทางจรเข้ขนาดใหญ่ สมบูรณ์ แข็งแรง และอยู่ในระยะที่พร้อมขยายพันธุ์ มีหน่อเกิดขึ้นรอบโคนต้น ใบว่านทางจรเข้ หน่อว่านทางจรเข้ที่แยกออกจากต้นแม่เรียบร้อยแล้ว และตัวอย่างผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือจากว่านทางจรเข้ (Aloe Hand Sanitizer Gel)

4.3 มีการเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการแยกหน่อและปลูกว่านทางจรเข้ที่ครบครัน ได้แก่ กระจ่างพลาสติก ดินปลูก ข้อนปลูก ถังมือพลาสติก และบัวรดน้ำ เป็นต้น

4.4 มีการจัดเตรียมเจลแอลกอฮอล์ล้างมือจากว่านทางจรเข้ (ขนาด 10 มล.) แจกให้นักเรียนทุกคนนำไปทดลองใช้

4.5 มีการจัดแบ่งหน้าที่ผู้ดำเนินกิจกรรมตามความถนัด

4.6 ผู้ดำเนินกิจกรรมคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนเป็นสำคัญ มีการเตรียมถุงมือและใช้เชือกกันอาณาเขตเพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนเดินออกจากบริเวณและทำให้เกิดอันตรายได้ รวมทั้ง มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัยทั้งผู้ดำเนินกิจกรรมจากสถาบันวิจัยและพัฒนาและคณาจารย์จากโรงเรียนสาธิตละอออุทิศ โดยแบ่งบุคลากรให้รับผิดชอบดูแลนักเรียน 1 คน ต่อ นักเรียน 10 คน

4.7 มีการบริหารเวลาการจัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม นักเรียนสามารถทำกิจกรรมทุกขั้นตอนได้ทันเวลาตามที่กำหนดไว้

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

5.1 การเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม เช่น การประชุมวางแผน การดำเนินงาน การปรึกษาหารือร่วมกันและยอมรับมติที่ประชุม การจัดทำกำหนดการที่ชัดเจน การสำรวจพื้นที่ก่อนถึงวันจัดกิจกรรม เป็นต้น

5.2 ความเหมาะสมของสถานที่จัดกิจกรรมและสภาพแวดล้อม

5.3 วิทยากรและผู้ดำเนินกิจกรรมมีการเตรียมข้อมูลที่จะใช้สอนนักเรียนเป็นอย่างดี และมีการซักซ้อมล่วงหน้าเพื่อรับมือกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

5.4 การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับว่านหางจระเข้ ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านหางจระเข้ ประโยชน์ของว่านหางจระเข้ การปลูกและการแปรรูปว่านหางจระเข้ รวมไปถึง การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ลงมือขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้ด้วยตัวเอง ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับว่านหางจระเข้ และสามารถปลูกหน่อว่านหางจระเข้ด้วยตนเอง

5.5 ความพร้อมของสื่อประกอบการสอน และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

5.6 บุคลากรมีความเข้าใจการดำเนินงานกิจกรรมอย่างชัดเจน และมีการทำงานเป็นทีม โดยแบ่งหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม คัดเลือกตามความถนัด

6. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน

6.1 พื้นที่ที่ผู้จัดกิจกรรมเลือกเป็นฐานการเรียนรู้ค่อนข้างแคบและมีอยู่อย่างจำกัด เกิดความไม่สะดวกในการเคลื่อนไหวและการทำกิจกรรมของนักเรียนและผู้ดูแลกิจกรรมไม่สามารถเข้าถึงนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

6.2 ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมกลางแจ้งทำให้ไม่สามารถใช้สไลด์ทัศนูปกรณ์ได้นอกจากโทรโข่ง ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการเรียนรู้ระหว่างการดำเนินกิจกรรม

6.3 นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมอยู่ในช่วงวัยที่ค่อนข้างต้องการการเอาใจใส่เป็นพิเศษ อาทิ นักเรียนไม่สามารถใส่ถุงมือยางเองได้ มีพฤติกรรมซุกซน ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของช่วงวัยทำให้ผู้ดำเนินกิจกรรมที่มีจำนวนจำกัดต้องพยายามเข้าไปช่วยเหลือให้ทั่วถึง

6.4 ในช่วงท้ายของการจัดกิจกรรมมีฝนตก ไม่สะดวกในการทำกิจกรรม

7. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการดำเนินการ

7.1 ผู้ช่วยวิทยากรแบ่งกันยื่นกระจายตัวในจุดต่าง ๆ รอบบริเวณจัดกิจกรรม และช่วยกันส่งต่ออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมไปยังนักเรียนเพื่อหลีกเลี่ยงการเคลื่อนไหว และสามารถเข้าถึงนักเรียนได้อย่างทั่วถึง

7.2 วิทยากรใช้โทรโข่งช่วยในการขยายเสียงและใช้ต้นและใบว่านทางจะเข้ เป็นสื่อการเรียนรู้ โดยมีผู้ช่วยวิทยากรยื่นกระจายเป็นระยะ ๆ และช่วยอธิบายซ้ำ ตามที่วิทยากรพูด

7.3 ผู้ช่วยวิทยากรที่ยื่นกระจายอยู่ในแต่ละจุดช่วยกันสอดส่องและช่วยเหลือนักเรียนในบริเวณใกล้ตัวด้วยความรวดเร็ว และสอนให้นักเรียนที่สวมถุงมือ ด้วยตัวเองเป็นแล้วช่วยเหลือเพื่อนที่ยังใส่ไม่ได้ รวมทั้ง ได้รับความช่วยเหลือจาก คณาจารย์จากโรงเรียนสาธิตละอออุทิศในการควบคุมนักเรียนให้อยู่ในความเรียบร้อย

7.4 เนื่องจากฝนตกลงมาในช่วงท้ายของการทำกิจกรรม วิทยากรจึงต้อง รวบรวมชั้นตอนและจัดการให้นักเรียนรีบเคลื่อนย้ายออกจากสถานที่เข้าไปยังอาคาร ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป จะต้องเตรียมร่มให้เพียงพอสำหรับนักเรียนที่ทำกิจกรรม

8. ข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดการดำเนินการในครั้งต่อไป

8.1 วางแผนการบริหารการจัดกิจกรรมสำหรับครั้งต่อไปตามหลักการของ PDCA ประกอบด้วย 1) Plan คือ การวางแผน 2) DO คือ การปฏิบัติตามแผน 3) Check คือ การตรวจสอบ และ 4) Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสม หรือ การจัดทำมาตรฐานใหม่ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ

8.2 ควรมีการศึกษาข้อมูลการพยากรณ์อากาศของพื้นที่ที่จะจัดกิจกรรม และช่วงวันเวลาในการจัดกิจกรรม หากเป็นการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

ภาคผนวก

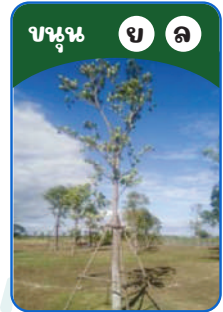
ใบงานกิจกรรมในร่ม

ใบงาน เรื่อง การจำแนกไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก

ชื่อ.....
คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพพืชเหล่านี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ทับอักษร ย เมื่อเห็นว่า
เป็นไม้ยืนต้น ทับอักษร ล เมื่อเห็นว่าเป็นไม้ล้มลุก

ใบงาน เรื่อง การจำแนกองค์ประกอบของดอก

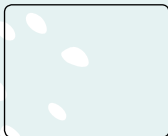
ชื่อ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำดอกกุหลาบมาแยกส่วนประกอบ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรเพศผู้ เกสรเพศเมีย แล้วนำมาแปะในตำแหน่งเดียวกับรูปที่ให้ไว้

กลีบดอก

เกสรเพศผู้

กลีบเลี้ยง

เกสรเพศเมีย

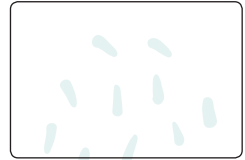
ใบงาน เรื่อง การจำแนกผลไม้

ชื่อ.....
คำชี้แจงให้นักเรียนจับคู่ผลไม้ที่อยู่ในกล่องปริศนา โดยระบุหมายเลขของกล่อง
ในช่องว่าง

แอปเปิล

หมายเลขกล่อง

ส้ม

มะขาม

แก้วมังกร

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ ละออพลัสทัศนศึกษา ณ หอมขจรฟาร์ม

การจัดกิจกรรมโครงการละออพลัสทัศนศึกษา ณ หอมขจรฟาร์ม แบ่งคณะกรรมการดำเนินงานออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ คณะกรรมการบริหารการดำเนินงานโครงการ คณะกรรมการบริหารจัดการทั่วไป คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และคณะกรรมการถ่ายภาพการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารการดำเนินงานโครงการ ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินโครงการประกอบด้วย

- 1) รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน
- 2) รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะศึก นิษานนท์
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุธยา อยู่เย็น
- 4) ดร.สุวิษา เนียมสอน

2. คณะกรรมการบริหารจัดการทั่วไป ทำหน้าที่ดำเนินการจัดทำเอกสารอนุมัติโครงการ เอกสารจัดซื้อจัดจ้างวัสดุ จัดซื้อและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และประสานงานในภาพรวม ประกอบด้วย

- 1) ดร.สุชญา เกียรติประจักษ์ ผู้รับผิดชอบโครงการ
- 2) นางสาวพีรดา พงษ์ทอง
- 3) นางสาวชลากร อยู่คเชนทร์

3. คณะกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1 กิจกรรมกลางแจ้ง (Outdoor) ในพื้นที่หอมขจรฟาร์ม โดยเน้นการให้ความรู้เรื่องพืชที่เป็นไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ประกอบด้วย 3 ฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น และฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ว่านทางจระเข้โดยการแยกหน่อ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ฐานการเรียนรู้การปลูกผักสวนครัว ดำเนินกิจกรรมการปลูกผักสวนครัว ได้แก่ การเพาะเมล็ด การย้ายต้นกล้า การอนุบาลต้นกล้า ประกอบด้วย

- 1) นายธนากร บุญกล้า
- 2) นายเฉลิมชัย แสงอรุณ
- 3) นางสาวนภาพร บุญเดิม
- 4) นางสาวเพ็ญภาพร กระเวน
- 5) นายกริชพัสน์ ชื่นแสงจันทร์

ฐานการเรียนรู้การอนุรักษ์พันธุกรรมพืชท้องถิ่น ดำเนินกิจกรรม Rally ตามล่าหาพืชท้องถิ่นหายากในพื้นที่โครงการพระราชดำริ อพ.สธ. ประกอบด้วย

- 1) นางสาวพีรดา พงษ์ทอง
- 2) นางสาวธนาภา จิวทอง
- 3) นางสาวณิชาภัส ตั้งบรรพิมล
- 4) นางสาวชลากร อยู่คุณินทร์
- 5) นายสุรัช จ้างประเสริฐ

ฐานการเรียนรู้การขยายพันธุ์ว่านหางจระเข้โดยการแยกหน่อ ดำเนินกิจกรรมโดยการจัด แสดงผลิตภัณฑ์เจลแอลกอฮอล์ล้างมือจากว่านหางจระเข้ ในแปลงหอมขจรฟาร์ม และการแยกหน่อว่านหางจระเข้ลงในกระถาง ประกอบด้วย

- 1) นางบุษบา เนกขัม
- 2) นายวิชญา ตียะพงษ์ประพันธ์
- 3) นางสาววรรณมล แสนทวีสุข
- 4) นางสาวณัฐนิชา มีงาม

3.2 กิจกรรมในร่ม (Indoor) ณ ห้องประชุมฮาลาล ชั้น 2 อาคารจันทร์เจริญ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้การจำแนกไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ฐานการเรียนรู้การจำแนกองค์ประกอบของดอก และฐานการเรียนรู้การจำแนกผลไม้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ฐานการเรียนรู้การจำแนกไม้ยืนต้นและไม้ล้มลุก ดำเนินกิจกรรมโดยการจำแนกตัวอย่างต้นไม้ที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงในแปลงหอมขจรฟาร์ม ตามลักษณะของพันธุ์ไม้ การมีหรือไม่มีเนื้อไม้ และอายุของต้นไม้ โดยมีใบงานให้นักเรียนทำกิจกรรมจำแนกต้นไม้ที่ได้พบในหอมขจรฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้การจำแนกองค์ประกอบของดอก ดำเนินกิจกรรมโดยศึกษาองค์ประกอบของดอก 4 ส่วน คือ กลีบเลี้ยง กลีบดอก เกสรตัวผู้ และเกสรตัวเมีย โดยใช้ดอกกุหลาบเป็นสื่อการสอนและการทำกิจกรรมในใบงาน

ฐานการเรียนรู้การจำแนกผลไม้ ดำเนินกิจกรรมการจำแนกผลไม้ โดยการสัมผัสผลไม้ปริศนาในกล่องทึบแสงแล้วจำแนกชนิดให้ถูกต้องตามรูปร่าง รูปทรงที่สัมผัสได้ โดยใช้ ส้ม มะขาม แอปเปิล แก้วมังกร เป็นสื่อการสอนและ การทำกิจกรรมในใบงาน ประกอบด้วย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพัสพันธ์ เดชประสิทธิ์โชค
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร รอดพวง
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตานาถ มั่งศิริ
- 4) ดร.สุชญา เกียรติประจักษ์
- 5) นางสาวปาณิสรา อยู่สกุล
- 6) นางพรทิพย์ รอดด้วง
- 7) นางสาวศศิธร ทองสลิ
- 8) นางสาวเสาวลักษณ์ พูลสวัสดิ์
- 9) นายสรนันต์ สงวนสัตย์

4. คณะกรรมการถ่ายภาพการจัดกิจกรรม ทำหน้าที่ติดตามถ่ายภาพ นักเรียนทุกคนในขณะที่ทำกิจกรรม ควบคุมการเปลี่ยนฐาน ตรวจสอบควบคุมคุณภาพ ของภาพถ่ายให้สวยงามและครบถ้วนทุกคน จัดแต่งภาพ พร้อมจัดทำเป็นของที่ระลึก ในรูปแบบหอมขจรฟาร์ม ประกอบด้วย

- 1) นางสาวณปกร เจี้ยวแห้ง
- 2) นางสาวนงนุช อุตคุด
- 3) นางสาวณัฐภรณ์ ลิ้มวรพันธ์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริโรจน์ ผลพันธิน	อธิการบดี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนะศึก นิษานนท์	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและ พัฒนาการศึกษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุธยา อยู่เย็น	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
4. ดร.สุวิชา เนียมสอน	ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลยุทธ์

กองบรรณาธิการ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิสนันท์ เดชประสิทธิ์โชค
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร รอดพ่วง
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศานาถ มั่งศิริ
4. ดร.สุชญา เกียรติประจักษ์
5. นางสาวพีรดา พงษ์ทอง

สถาบันวิจัยและพัฒนา

295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300

โทรศัพท์ 0-2244-5280-4 โทรสาร 0-2668-7460

Facebook: <https://www.facebook.com/RDISuandusit>

Line Group/ open chat: SDU Researchers

Website: <https://www.research.dusit.ac.th>

E-mail: rdisuandusit@gmail.com

สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

295 ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทรศัพท์: 0 2244 5042 โทรสาร: 0 2668 7460
<http://research.dusit.ac.th>

